

Media coraz częściej emitują programy ukazujące twórczość osób niepełnosprawnych. W większości są to kobiety. Tworzą poezję, piszą prozę, malują obrazy, szydełkują i pięknie haftują. Ich prace zadziwiają dokładnością, ekspresją, kunsztem. Zadziwiają tym bardziej, że robią to nieraz z ponadludzkim wysiłkiem, znacząc w ten sposób swój ślad na ziemi.

Dlaczego tworzą?

Człowiek niepełnosprawny, nieaktywny zawodowo, ma dużo więcej czasu wolnego niż osoby zdrowe, pracujące i pełniące różne role społeczne. Samotność skłania do refleksji nad życiem. Myśli zwykle szybko ulatują w zapomnienie. Ludzie niepełnosprawni mający predyspozycje do wyrażania swoich uczuć na zewnątrz zapisują je sami lub korzystają z pomocy osób trzecich. Jest to forma komunikacji ze światem, sposób na udowodnienie swojej ?normalności?, która często nie jest dostrzegana przez zdrowe jednostki. Jest to forma wyjścia poza obręb własnego mieszkania. Dzięki pracy twórczej odnajdujemy drogę do ludzi, którzy czasami są nieświadomi tego, na co nas stać, że mimo fizycznych ograniczeń właśnie dzięki twórczej pracy przekraczamy swoje niedyspozycje. Takie działanie staje się u wielu chorych artystów sposobem na życie, a niepełnosprawność jest lżejsza do udźwignięcia.
Twórczość ma wiele rodzajów. Zaliczmy do niej m.in. poezję, prozę, malarstwo i rękodzieło artystyczne.

Poezja

Niepełnosprawne poetki w swoich utworach starają się opisać piękno świata, nad którym niekiedy zdrowi ludzie nie mają czasu się zatrzymać. Kolejnym tematem dominującym w tych utworach jest wyrażanie siebie: swoich uczuć, pragnień i marzeń. Metafory skłaniają słuchaczy do zadumy nad ludzkim życiem, jakże odmiennym, od tego jak postrzegamy je na co dzień. Autor pisząc o swoim wnętrzu ogołaca się duchowo, zdobywa się na odwagę publikując wiersze w czasopismach lub wydając własne tomiki. Można w nich wyczytać wołanie o miłość, przyjaźń, pretensje do losu, Boga czy świata. Wiersze radosne opisują drobne zdarzenia z życia, ale jakże ważne dla autora i dlatego utrwalone na papierze. Najmniejszy odruch pomocnej dłoni, otwartość serca ma ogromne znaczenie dla niepełnosprawnej kobiety. Poetka więc tę radość chce wszystkim ?wykrzyczeć? w swoich utworach. Starajmy się z uwagą wsłuchiwać lub wczytywać w te osobiste przekazy, pisane językiem pełnym liryzmu, ale jakże wymowne, aby potem lepiej rozumieć pragnienia niepełnosprawnych poetek ? kobiet, które mają takie same pragnienia i marzenia, jak ich zdrowe koleżanki. Poezja daje im możliwość i swobodę wyrażania myśli przez słowa zawarte w wierszach, a jakże często bardzo trudne i wstydliwe do przekazania w bezpośrednich relacjach.

Opowiadania

Opowiadania są wytworem wyobraźni, marzeń lub opisem pewnych zdarzeń, które przeżyła ich autorka. Niepełnosprawność przyczynia się do wyzwalania wyobraźni, która znajduje ujście w prozie pisanej przez osoby chore. W swoich opowiadaniach autorki opisują zdarzenia podobne do tych, które same przeżyły. Inną formą prozy pisanej przez kobiety dotknięte przewlekłą chorobą jest pisanie pamiętników. Na ich kartach chcą one utrwalić dzień po dniu walkę z chorobą, by potem przekazać innym ten osobisty dowód, że warto ufać Bogu i medycynie. Drugi powód pisania pamiętnika jest zaznaczeniem swojej obecności dla młodszych pokoleń. Podobny cel ma opisanie realnie przeżytych zdarzeń. Jest to przekaz radosnych bądź smutnych epizodów życia, do których po latach można powrócić czytając to, co kiedyś było ważnym momentem godnym utrwalenia.

Malarstwo

Obrazy kobiet niepełnosprawnych emanują intensywnością barw lub odcieniami szarości. Ma to duży związek z nastrojem artystki w momencie ich malowania. Przedstawiane na obrazach kwiaty, pejzaże, sylwetki osób, są odbiciem przeżyć niepełnosprawnych twórczyń. Zarówno smutek, żal, jak również radość i szczęście, można wyczytać w kolorach obrazu, w formie. Jak każda sztuka, podobnie malarstwo, bardzo dużo mówi o wrażliwości autora, o jego przeżyciach i marzeniach.

Rękodzieło artystyczne

Do gatunku sztuki rękodzieła artystycznego zaliczamy różnego rodzaju wytwory wykonane ręcznie. Można tutaj wymienić np. szydełkowanie (robótki na drutach), tkactwo, rzeźbę i lepienie z masy solnej. Jest to gałąź sztuki szczególnie ulubiona przez kobiety, również te niepełnosprawne. Warunkiem wykonywania wymienionych ?dzieł? jest sprawność manualna rąk, dokładność i smak artystyczny w doborze kształtu i koloru.

Wymienione przykłady twórczości niepełnosprawnych kobiet są także formą ich rehabilitacji fizycznej, psychicznej i społecznej. Dzięki prezentacjom swojej twórczej pracy jest okazja podbudowania swojej wartości, a także rodzi możliwość spotkania z szerszym kręgiem odbiorców. Warto dodać, że poszczególne grupy mają swoje stowarzyszenia, które organizują Wieczory Autorskie, Warsztaty szkoleniowe, Plenery i Kiermasze, celem dokształcania i promowania swoich podopiecznych.

Joanna Pąk